

ผลการเสริมบัวบก (*Centella asiatica*) และไพล (*Zingiber montanum*) ในอาหาร
ต่อสมรรถภาพการผลิตและสุขภาพโดยรวมของกบนา (*Rana rugulosa*)
Effect of Indian Penny Wort (*Centella asiatica*) and Phlai (*Zingiber montanum*)
Supplementation in feed on Growth Performance and Health
of Common Lowland Frog (*Rana rugulosa*)

ทัศนีย์ คชสีห์^{1*} ปภาศิริ บาร์เน็ตต์² อรพินท์ จินตสถาพร³ วรมิตร ศิลปชัย⁴ และ สุรเชษฐ์ จันทร์
ประเสริฐ⁴

Tadsanee Choshasee^{1*}, Praparsiri Barnette², Orapin Jintasthaporn³, Woramit Silapachai⁴
and Surachead Junprasirt⁴

บทคัดย่อ

การเสริมบัวบกและไพลในอาหารต่อสมรรถภาพการผลิตและสุขภาพโดยรวมของกบนา ทำการศึกษา โดยวางแผนการทดลองแบบสุ่มตลอด ซึ่งแบ่งเป็น 7 กลุ่มทดลอง กลุ่มละ 3 ซ้ำ ได้แก่ อาหารที่ไม่เสริม บัวบกและไพล และอาหารเสริมบัวบกที่ระดับ 0.5 1.5 และ 2.5 % โดยน้ำหนัก เสริมไพลที่ระดับ 0.5 1.5 และ 2.5 % โดยน้ำหนัก พบว่ากบทดลองมีน้ำหนักเพิ่มเฉลี่ย อัตราการรอดตาย ค่าฮีมาโตคริต และ จำนวนเม็ดเลือดขาวเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาทดลอง 3 เดือน ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p>0.05$) แต่ใน เดือนที่ 2 ของการทดลองการเสริมบัวบกในอาหารกบนาที่ระดับ 2.5 % และเสริมไพลที่ระดับ 1.5 และ 2.5 % มีผลทำให้ฮีโมโกลบินมีค่าต่ำ ($p<0.05$) สำหรับผลการเสริมบัวบกและไพลต่อจำนวนกบที่ตรวจพบ เชื้อแบคทีเรียที่เก็บเลือดที่หัวใจและเก็บจากใต้ผิวหนัง ซึ่งตรวจพบเชื้อ *Floovobacterium multivorum*, *Kluyvera cryocrescens* และ *Streptococcus mutans* พบว่าการเสริมบัวบกในอาหารที่ระดับ 2.5 % และการเสริมไพลในอาหารที่ระดับ 1.5 และ 2.5 % จำนวนกบนาที่ตรวจพบเชื้อแบคทีเรีย *F. multivorum* บริเวณใต้ผิวหนังน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) ดังนั้น การเสริม บัวบกในอาหารกบนาที่ระดับ 0.5 และ 1.5 % และการเสริมไพลในอาหารกบนาที่ระดับ 0.5 % เป็น ระดับที่ไม่มีผลกระทบต่อ การเติบโตและสุขภาพของกบนา และการเสริมบัวบกในอาหารกบนาที่ระดับ 2.5 % และการเสริมไพลในอาหารกบนาที่ระดับ 1.5 และ 2.5 % สามารถยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย *F. multivorum* ที่ผิวหนังได้

คำสำคัญ : บัวบก ไพล กบนา

^{1*} แผนกวิชาสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา ตู้ปณ.21 ปทจ. พนมสารคาม
จ.ฉะเชิงเทรา 24120 e-mail : Tadnee@windowslive.com

² ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อำเภอมือฉ่อง จังหวัดชลบุรี

³ ภาควิชาเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ฯ

⁴ งานประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา